

ZÁRADÉK

Az eredeti papír alapú dokumentummal egyező.

Másolatkészítő szervezet neve:

Igazságügyi Minisztérium

A másolat képi vagy tartalmi egyezéséért felelős személy neve:

Szigetiné Ábrahám Andrea

Másolatkészítő rendszer:

Poszeidon (EKEIDR) Irat és Dokumentumkezelő rendszer. '3.815.8.44'

Másolatkészítési szabályzat:

Az Igazságügyi Minisztérium közigazgatási államtitkárának 3B/2020. (IV/14) IM KÁT utasítása az Igazságügyi Minisztérium másolatkészítési szabályzatáról

Másolatkészítési rend elérhetősége:

<https://igazsagugyiinformaciok.kormany.hu/masolatkeszitesi-szabalyzat>

Másolatkészítés időpontja:

2025.10.31. 11:03:14

IGAZSÁGÜGYI MINISZTERIUM
PARLAMENTI ÁLLAMTITKÁRSÁG

Iktatószám: VII-LK/957/2/2025.
Ügyintéző: Dr. Monori Márk

Zelei Béla Úr részére
Ügyfélkapun keresztül

Tisztelt Zelei Béla Úr!

Elektronikus úton érkezett levelét az Igazságügyi Minisztérium (a továbbiakban: Minisztérium) köszönettel megkapta.

Beadványában a kárpótlási jegyek felhasználásával kapcsolatos kérelmet terjesztett elő, melyben a kárpótlási jegyek jelenlegi jogi státuszával kapcsolatban fogalmaz meg kérdéseket.

Mindenekelőtt felhívom szíves figyelmét arra, hogy a Minisztériumnak *a jogalkotásról* szóló 2010. évi CXXX. törvény értelmében nincs lehetősége konkrét ügyekben állásfoglalás, valamint jogértelmezés adására. Az Alkotmánybíróság 60/1992. (XI. 17.) AB határozatában foglaltakra figyelemmel a jogalkalmazás funkcióját nem vehetik át jogalkalmazó hatáskörrel nem rendelkező szervek, a jogállamiság egyik alkotóelemének: a hatalmi ágak elválasztása elvének megfelelően kizárt továbbá az is, hogy e szervek – például informális jogértelmezések útján – befolyásolják a jogalkalmazás gyakorlatát. **Az igazságügyi miniszternek** – és az általa vezetett tárcának – a fentiekre tekintettel *a Kormány tagjainak feladat- és hatásköréről* szóló 182/2022. (V. 24.) Korm. rendelet szerinti feladatköréből adódóan **csak arra van módja, hogy általános tájékoztatást adjon a Megkeresésben érintett jogterületre vonatkozó hatályos jogszabályokról.**

Hazánkban a kárpótlási folyamat több mint 50 évet (1939. március 11-től 1989. október 23-ig) ölel fel, mivel Magyarország XX. századi történelme úgy alakult, hogy egymást követték a

totalitárius rendszerek, amelyek a magyar állampolgárok millióinak okoztak szenvedéseket. A rendszerváltozást követően megválasztott kormányok mindegyike ezért erkölcsi és jogi kötelességének érezte a diktatúrák által okozott vagyoni és személyi károk orvoslását. A kárpótlás nem jelent teljes reparációt, nem jelenti és nem is jelentheti az eredeti állapot visszaállítását, csupán a legsúlyosabb vagyoni és személyi károkozások orvoslását célozza.

A kárpótlásnak – az alapjául szolgáló tényállások típusa szerint – a jogalkotó két fajtáját különböztette meg, a személyi illetve vagyoni kárpótlást. Személyi kárpótlás esetén szabadságelvonás jogcímén a sérelmet szenvedett személy, illetve túlélő házastársa részére választásának megfelelően **kárpótlási jegyben** vagy **havi életjáradékban** fizetendő kárpótlás, illetve a 30 napot meghaladó, de 6 hónapot el nem érő szabadságelvonások esetén átalányjellegű kárpótlás (ún. **kisösszegű kárpótlás**) járt. Az eredeti jogosult halála esetén az örökös a kárpótlást kárpótlási jegyben kaphatta meg. Az élet elvesztés után **egyösszegű kárpótlás** illette meg a jogosultakat. Vagyoni kárpótlás esetén a vagyoni kárpótlási törvények alapján a sérelmet szenvedettek kárpótlási jegyben részesültek.

A legsúlyosabb vagyoni sérelemokozások jóvátételére alkotta meg az Országgyűlés *a tulajdonviszonyok rendezése érdekében az állam által az állampolgárok tulajdonában igazságtalanul okozott károk részleges kárpótlásáról* szóló 1991. évi XXV. törvényt (a továbbiakban: Kpt.), valamint *a tulajdonviszonyok rendezése érdekében az állam által az állampolgárok tulajdonában 1939. május 1-től 1949. június 8-ig terjedő időben alkotott jogszabályok alkalmazásával igazságtalanul okozott károk részleges kárpótlásáról* szóló 1992. évi XXIV. törvényt.

Az e törvények alapján kárpótlásban részesült személyek kárpótlási jegy felvételére voltak jogosultak. A Kpt. 5. § (2) bekezdése értelmében a kárpótlási jegy bemutatóra szóló, átruházható, a kárpótlás összegének megfelelő, az állammal szemben fennálló követelést névértékében megtestesítő értékpapír.

A kárpótlási jegy átruházható, az állammal szemben fennálló olyan sajátos követelést névértéken megtestesítő értékpapír, amelynek lejáratí ideje, esedékessége és elévülése sincsen, az értékpapírban foglalt jog tényleges tartalmának megállapítása és felhasználhatóságának biztosítása szükségszerűen **az állami vagyont érintő jogpolitikai döntést feltételez.**

A magyar állam a kárpótlási folyamat során **számos alkalmat és különböző módokat biztosított a kárpótlási jegyek felhasználására**, így a kárpótlási jegyeken állami tulajdonban lévő bérlakást, az állami tulajdon privatizációja során értékesítésre kerülő vagyontárgyakat, árverésen termőföldet, részvényeket, és üzletrészeket lehetett vásárolni. A kárpótlási jegyek a Kpt. 7 § (4) bekezdésben foglaltak és *a kárpótlási jegyek életjáradékra váltásáról* szóló 1992. évi XXXI. törvényben meghatározott feltételek mellett életjáradékra is átválthatók voltak. A kárpótlási jegyeket a jogosult saját kockázatára, saját döntése alapján használhatta fel. A fenti felhasználási lehetőségek közül utolsóként **a kárpótlási jegyek földárverés útján való**

érvényesítésének lehetőségét az egyes kárpótlással összefüggő törvények módosításáról szóló 2016. évi CII. törvény szüntette meg, amely hatályon kívül helyezte a *kárpótlási jegy termőföldtulajdon megszerzésére történő felhasználásának egyes kérdéseiről* szóló 1992. évi IL. törvényt.

A kárpótlási jegyek felhasználására ezt követően – a privatizációs, valamint kárpótlási folyamatok lezárására, a jogszabályi környezet jelentős megváltozására és a kárpótlási célú termőföldárverések megszüntetésére tekintettel – kizárólag a tőzsdei értékesítés keretében volt lehetőség.

Az egyes értékpapírokkal kapcsolatos intézkedésekről szóló 1382/2024. (XII. 9.) Korm. határozat (a továbbiakban: Kormányhatározat) 1. pontja szerint a Kormány **az Európai Unión belüli értékpapír-kiegyenlítés javításáról és a központi értéktárakról, valamint 98/26/EK és a 2014/65/EU irányelv, valamint a 236/2012/EU rendelet módosításáról szóló 909/2014/EU európai parlamenti és tanácsi rendeletnek (a továbbiakban: CSDR) való megfelelés** érdekében egyetért a kárpótlási jegyek tőzsdéről való kivezetésével. A Kormányhatározat 2. pontja alapján a Kormány az ehhez szükséges intézkedések megtételére hívta fel a nemzetgazdasági minisztert, amely intézkedések megtételére 2024. december 31. napját tűzte ki határidőként. A Kormányhatározat 3. pontja alapján a Kormány felhívta a nemzetgazdasági minisztert, hogy tegye meg a szükséges intézkedéseket annak érdekében, hogy a Magyar Állam és az ERSTE Bank Hungary Rt. között 2004. július 22. napján létrejött megbízási, valamint számlavezetési és letétkezelési szerződések megszüntetésre kerüljenek, a 2. pontban foglaltak végrehajtását követően azonnali határidővel.

A Budapesti Értéktőzsde Nyilvánosan Működő Részvénytársaság (a továbbiakban: BÉT) Általános Üzletszabályzata alapján – *a tőkepiacról* szóló 2001. évi CXX. törvény 325. §-ában foglaltakon túl – a tőzsdei termék kereskedésből történő törlése bizonyos esetekben a kibocsátó kérelmére történik. A kárpótlási jegyek kibocsátója a Magyar Állam, akinek képviselőjében a nemzetgazdasági miniszter a Kormányhatározatban tett felhívás végrehajtása érdekében 2024. december 20. napján benyújtotta a BÉT részére a kárpótlási jegyek tőzsdei kereskedésből való törlésére vonatkozó kérelmét (a továbbiakban: Kérelem).

A Tőzsde Igazgatósága ennek megfelelően 2024. december 31. napján meghozta a BÉT weboldaláról (www.bet.hu) elérhető, nyilvános 63/2024. számú határozatát (a továbbiakban: BÉT határozat), amely alapján a kárpótlási jegyek tőzsdei kereskedésből való törlésére 2025. január 7. napján került sor. Tájékoztatom, hogy a BÉT határozat hivatkozik arra, hogy a törlés iránti kérelem teljesítése nem ütközik jogszabályba.

A BÉT határozat a törlést megalapozó körülményként hivatkozik a Kormányhatározatnak, valamint a CSDR-nek való megfelelésre. A CSDR 2025. január 1. napjától alkalmazandó 3. cikk (1) bekezdése kimondja, hogy „az Unióban letelepedett olyan kibocsátóknak, amelyek olyan átruházható értékpapírokat bocsátanak ki vagy bocsátottak ki, amelyek kereskedési

helyszíneken való kereskedésre bevezetésre kerülnek, vagy amelyekkel e helyszíneken kereskednek, gondoskodniuk kell arról, hogy az ilyen értékpapírokat immobilizáció révén könyvelési tételként vagy közvetlen kibocsátást követően dematerializált formában tartsák nyilván”. A CSDR 2. cikk (1) bekezdés 3. pontja szerint „immobilizáció”: a fizikai értékpapírok egy helyen, egy központi értéktárban történő tárolása oly módon, hogy a későbbi tranzfererek könyvelési tétellel végezhetők legyenek. **E feltételeknek a kárpótlási jegy bemutatóra szóló, fizikai módon – azaz nem dematerializált módon – előállított értékpapírként jelenlegi formájában nem felel meg.**

A Kormányhatározat célja az uniós szabályozás teljesítése érdekében a kárpótlási jegyek tőzsdei kivétele volt, **ami semmilyen módon (sem közvetlenül, sem közvetve) nem jelenti, illetve célozza a kárpótlási jegyek megszüntetését, bevonását.**

Vagyoni sérelem miatt az állam egyébként mintegy 81 milliárd forintot, szabadságkorlátozás miatt, személyi kárpótlás címén pedig 57 milliárd forintot fizetett ki kárpótlási jegyben. A kárpótlási folyamat során csaknem 27.000 termőföldárverés lefolytatására került sor, amelyeken összesen 428.492 kárpótolt személy vett földterületet 27,0251 milliárd Ft értékű kárpótlási jegy és 2,897 milliárd Ft értékű mezőgazdasági utalvány felhasználásával.

Figyelemmel arra, hogy a Kormányhatározatban foglaltak alapján a törléssel kapcsolatban a Magyar Államot, mint kibocsátót, a nemzetgazdasági miniszter képviseli és ennek megfelelően a BÉT Igazgatósága a BÉT határozattal a nemzetgazdasági miniszter erre irányuló kérelme alapján törölte a kárpótlási jegyeket a Tőzsde terméklistájáról, **indokoltnak tartom a Nemzetgazdasági Minisztérium álláspontjának beszerzését.**

Hivatkozással az Alaptörvény alapján megalkotott, a jogalkotásról szóló 2010. évi CXXX. törvény garanciális szabályaira, tájékoztatom Önt, hogy levelem nem rendelkezik jogi kötéserővel és kötelező tartalommal, az nem szolgálhat hivatkozási alapul sem bírósági, sem egyéb eljárásban.

Budapest, 2025. október 29.

Tisztelettel,

Dr. Molnár Ildikó
csoportvezető